
"Instytut Opinii Publicznej" przy "Komsomolskiej Prawdzie" w Moskwie

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 16/1, 161-162

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tyczna obserwacja wybranych obiektów badań oraz nieprzerwane „fotografowanie” ich reżimu zajęć w ciągu całej doby. Badania wykazały, że obecnie wolnego czasu jest więcej nie tylko dlatego, że krótszy jest dzień pracy, ale również dlatego, iż zmniejszył się czas poświęcany pracom domowym (w 1924 roku przeciętnie w skali doby 488 minut, w chwili obecnej 295 minut). Mniej wolnego czasu mają kobiety niż mężczyźni. Dzięki kooperacji pracy w rodzinie kobiety nie mają tutaj mniej wolnego czasu niż kobiety samotne. W czasie przeznaczonym na wypoczynek powinno się również znaleźć miejsce na pracę fizyczną.

Walne zebranie Towarzystwa przyjęło na zakończenie obrad rezolucję, w której stwierdza się między innymi, że pracownicy z dziedziny nauk społecznych zjednoczeni w instytucjach wchodzących w skład Towarzystwa „winni skoncentrować w pierwszym rzędzie swoją uwagę na konkretnych badaniach zagadnień związanych z rozwojem komunistycznych form pracy i życia społecznego w mieście i na wsi oraz na zagadnieniach rozwoju komunistycznego samorządu społecznego i kwestiach wychowania komunistycznego”.

Zebranie dokonało również wyboru komisji, mającej koordynować socjologiczne badania terenowe prowadzone przez członków Towarzystwa.

F. Jakubczak

RADZIECKA BIBLIOGRAFIA LITERATURY PAMIĘTNIKARSKIEJ¹

Związek Radziecki należy do krajów o bogato rozwiniętym piśmiennictwie pamiętnikarskim. Rysem szczególnym pamiętnikarstwa radzieckiego jest dominowanie w nim ponadindywidualnej problematyki procesów społecznych o randze makrostrukturowej: rewolucji, wojen, walki klasowej, budownictwa nowego ustroju.

Rozmiary i charakter literatury pamiętnikarskiej w ZSRR unaocznia sygnalizowany tom adnotowanej bibliografii. Bibliografia obejmuje za okres czterdziestolecia władzy radzieckiej blisko 1700 pamiętnikarskich pozycji drukowanych, w tym przeszło 100 poświęconych Leninowi. Szczególnie imponująca jest liczba publikacji zbiorowych. W bibliografii wymienia się blisko 500 takich publikacji, a skorowidz zawiera około 3500 nazwisk autorów.

Tom rozpada się na osiem rozdziałów problemowych, obejmujących zagadnienia: partii i jej przywódców, przygotowania rewolucji, zwycięstwa rewolucji, wojny domowej, budownictwa socjalizmu, wojny narodowej, przechodzenia do komunizmu oraz nauki, literatury i sztuki.

Bibliografia radzieckiego pamiętnikarstwa jest wydawnictwem cennym i nader instruktywnym. Przypomina nam ona również o potrzebie podjęcia analogicznej pracy w odniesieniu do ogromnych zbiorów i licznych publikacji pamiętnikarskich w Polsce. Doprowadzona przez Maliszewskiego do 1928 roku *Bibliografia pamiętników polskich* powinna znaleźć kontynuatorów w Polsce Ludowej.

F. J.

INSTYTUT OPINII PUBLICZNEJ PRZY „KOM SOMOLSKIEJ PRAWDZIE” W MOSKWIE

Zorganizowany w 1960 r. przez Redakcję „Komsomolskiej Prawdy” w Moskwie Instytut Opinii Publicznej przeprowadził już szereg badań. Pierwsze badanie mia-

¹ *Istoriya sowietskogo obszczestwa w wospominanjach sowremiennikow, 1917—1957 — annotirowanaj ukazatel memuarnoj literatury*, Izdatielstwo Moskowskogo Uniwiersitieta 1958, ss. 407 (Předisłowie A. I. Todorskiego).

ło za temat zmiany w życiowej stopie ludności, następne — opinie młodego pokolenia o nim samym oraz opinie starszego pokolenia o młodym pokoleniu; zajmowano się również rodziną i małżeństwem. O działalności Instytutu Opinii Publicznej przy „Komsomolskiej Prawdzie” informowano u nas zarówno w węższym kręgu zainteresowań naukowych („Kultura i Społeczeństwo”, lipiec—wrzesień 1961), jak i na łamach prasy codziennej. O ankiecie Instytutu na temat młodego małżeństwa pisał M. Łucki, *Młode małżeństwo, młoda rodzina* („Trybuna Ludu”, 11 I 1962).

Z SOCJOLOGII NIEMIECKIEJ REPUBLIKI DEMOKRATYCZNEJ

Publikacja *Soziologie und Gesellschaft* pod redakcją H. Schelera, R. Schulza, G. Gödera (Dietz Verlag, Berlin 1960, stron 134) zawiera wystąpienia socjologów Niemieckiej Republiki Demokratycznej na IV Światowym Kongresie Socjologicznym w Stresie (1959). Na tom ten składają się następujące prace: H. Scheler, *Odpowiedzialność nauki o społeczeństwie w walce o utrzymanie pokoju*; G. Heyden, *Założenia naukowej socjologii*; H. Meissner, *Społeczne założenia planowania gospodarczego w NRD*; G. Göder, *Socjalistyczna gospodarka planowa i wolność osobowości*; W. Köppert, *Brygady socjalistyczne i ich rola w wychowaniu robotnika do świadomego budowania społeczeństwa socjalistycznego*; W. Eichhorn, *Niektóre problemy rozwoju człowieka w socjalistycznym procesie pracy*; O. Rühle, *Socjalistyczna przebudowa rolnictwa w NRD*; R. Schulz, *O popieraniu przez NRD ruchów wyzwolenia narodowego w krajach kolonialnych — Dwa niemieckie państwa, dwie przeciwne linie polityki wobec ruchów wyzwolenia narodowego w krajach kolonialnych. Gospodarcza i kulturalna pomoc NRD będzie systematycznie rozszerzana.*

NIEMIECKI NOWY PRZEKŁAD DZIEŁA DURKHEIMA

Emile Durkheim, *Die Regeln der Soziologischen Methode*, Neuwied 1961 Hermann Luchterhand Verlag, ss. 247. Jest to nowy drugi przekład niemiecki książki Durkheima *Les règles de la méthode sociologique*, która w pierwszym wydaniu francuskim ukazała się w 1895 r. W pierwszym niemieckim przekładzie książka ta ukazała się w 1908 r. René König, prof. Uniwersytetu w Kolonii, do nowego przekładu dołączył obszerny wstęp liczący 62 strony na temat roli Durkheima w powstaniu i rozwoju socjologii oraz jego miejscu w socjologii współczesnej. Tom uzupełnia bibliografia dzieł Durkheima oraz bibliografia prac o Durkheimie. Obok prac francuskich na czoło wysuwają się ilościowo amerykańskie, a wśród tych ostatnich jest najnowsza zbiorowa publikacja pod red. K. H. Wolffa *Emile Durkheim, 1858—1917 A Collection of Essays with Translations and a Bibliography*. The Ohio State University Press, Columbus, Ohio 1960, ss. XIV 463. Jest interesujące, że, jak pisze König o Durkheimie, „einer der grossen Soziologen der Vorkriegsperiode in Deutschland praktisch unbekannt geblieben ist, wie so manche andere auch” (s. 16). Jedyńa książką Durkheima przełożoną na niemiecki było wspomniane I wydanie *Die Regeln der soziologischen Methode* z 1908 r.

Warto nadmienić, że w tym samym wydawnictwie Ohio State University Press Columbus, Ohio, ukazał się pod redakcją K. H. Wolffa zbiorowy tom na stulecie Simmela pt. *Georg Simmel, 1858—1918. A Collection of Essays with Translations and a Bibliography*, Columbus, Ohio 1959, ss. XV, 396.